

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд
412-112/2020

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел. бр. 41614 датум: 25. децембар 2020. год.

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ
МОНИТОРИНГ УСТАНОВА У КОЈИМА СЕ НАЛАЗЕ ЛИЦА ЛИШЕНА СЛОБОДЕ
МОНИТОРИНГ ПОЛИЦИЈСКИХ УПРАВА И СТАНИЦА

Извештај о посети
Полицијској управи за град Београд
- Седиште

Праћење спровођења препорука из Извештаја Европског комитета за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака о посети Републици Србији из 2017. год.

Београд, децембар 2020. године

МАНДАТ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Законом о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака¹ прописано је да Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ) обавља посете установама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе, у циљу одвраћања државних органа и службених лица од било каквог облика мучења или било ког другог облика злостављања, као и ради усмеравања државних органа ка стварању смештајних и осталих животних услова у установама у којима се смештају лица лишена слободе у складу са важећим прописима и стандардима.

НПМ има право: на несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим установама и свим просторијама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе; да насамом разговара са тим лицима и са службеним лицима, која су обавезна да сарађују тим поводом, као и са свим осталим лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе; на приступ свој документацији која се односи на та лица; да надлежним органима даје препоруке у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређења услова у којима се она задржавају или затварају. По обављеним посетама, НПМ сачињава извештаје које доставља посећеним установама. Након тога, НПМ одржава стални дијалог са посећеном установом, као и органом у чијем је саставу та установа, у циљу отклањања утврђених недостатака који могу довести до појаве тортуре, нељудског или понижавајућег поступања.

У члану 2а Закона одређено је да Заштитник грађана обавља послове НПМ и да у обављању тих послова сарађује са омбудсменима аутономних покрајина и удружењима чијим је статутом предвиђени циљ удруживања унапређење и заштита људских права и слобода, у складу са законом.

У институцији Заштитника грађана формирана је посебна организациона јединица Одељење националног механизма за превенцију тортуре, која обавља стручне послове НПМ.

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман АП Војводине су потписали Меморандум о сарадњи у обављању послова НПМ,² којим је предвиђено је да ће Покрајински омбудсман активно учествовати у посетама мониторинг тима НПМ установама у којима су смештена лица лишена слободе, а које се налазе на територији АП Војводине.

На основу спроведеног јавног позива,³ Заштитник грађана је изабрао удружења са којима ће остваривати сарадњу у обављању послова НПМ, и то: Комитет правника за људска права, Виктимолошко друштво Србије, А11 – Иницијатива за економска и социјална права, Центар за интеграцију младих, Хелсиншки одбор за људска права у Србији и Одбор за људска права Ваљево.

¹ "Сл. лист СЦГ – Међународни уговори", бр. 16/05 и 2/06 и "Сл. гласник РС – Међународни уговори", бр. 7/11.

² Потписан 12. децембра 2011. год.

³ Објављен на интернет страници Заштитника грађана 4. јуна 2020. год.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

УСТАНОВА	Полицијска управа за град Београд - седиште
ВРЕМЕ ПОСЕТЕ	16. новембар 2020. године
ОСНОВ ПОСЕТЕ	Послови НПМ, у складу са чланом 2а Закона о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака
ЦИЉ ПОСЕТЕ	Праћење спровођења препорука из Извештаја о посети Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (СРТ) Републици Србији из 2017. године
ВРСТА ПОСЕТЕ	Редовна посета, по Плану посета за 2020. годину
НАЈАВА ПОСЕТЕ	Ненајављена посета
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана
САСТАВ ТИМА	Вођа тима: др Наташа Тањевић, заменица заштитника грађана и руководиоца НПМ Чланови тима: Марко Анојчић, Заштитник грађана/Одељење НПМ Ивана Босилчић, Заштитник грађана/Стручна служба Маја Јовић, Заштитник грађана/Одељење НПМ

САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ

Члановима мониторинг тима пружене су тражене информације, омогућен обилазак просторија, увид у затражену релевантну документацију о задржавању лица и примени полицијских овлашћења, као и ненадзирани разговор са лицем које се у тренутку посете налазило у просторији за задржавање.

Професионално поступање полицијских службеника током посете НПМ представља пример добре праксе у поступању, у складу са законом предвиђеном обавезом сарадње органа са НПМ.

ТОК ПОСЕТЕ

У уводном разговору са начелником Дежурне службе представљени су чланови тима и циљ посете, а након тога извршен је обилазак просторија за задржавање и увид у документацију о задржавању лица, као и разговор са затеченим лицем. Потом је извршен увид у притужбе грађана и извештаје о употреби средстава принуде од почетка 2020. године, као и обилазак канцеларија криминалистичких инспектора. НПМ је током посете разговарао и са помоћником начелника Управе криминалистичке полиције и замеником команданта Интервентне јединице. На крају посете, вођа тима НПМ изнела је прелиминарна запажања о обављеној посети руководству.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУКАМА СРТ

1. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет препоручује органима Републике Србије да направе засебан складишни простор за све заплењене предмете у свакој полицијској станици, почев од седишта полицијских управа. Истовремено, они треба да обезбеде да сво оружје и други предмети заплењени током кривичних истрага буду унети у посебан регистар, и обележени на одговарајући начин (наводећи случај на који се односе) и одложени у засебан складишни простор. Заплењени уређаји за електро-шокове, боксери, палице за бејзбол, електрични продужни каблови, итд. никада не треба да се држе у просторијама у којима се саслушава или држи лице лишено слободе.

НАЛАЗ НПМ:

У седишту ПУ за град Београд не постоји складишни простор намењен за чување одузетих предмета који потичу из кривичних дела. Предмети се чувају у металним касама – орманима који се налазе у канцеларијама криминалистичких инспектора.

Евиденције одузетих предмета воде се по одељењима у оквиру Управе криминалистичке полиције. У металним касама затечени су одузети предмети обележени тако да се лако могу повезати са делом из ког потичу. У књигу евиденције уписани су подаци о датуму одузимања предмета, кратак опис одузетог предмета, од кога је одузет, исходу поступка, месту на којем се предмет налази, КУ и Д броју.

У канцеларијама криминалистичких инспектора у којима се саслушавају лица лишена слободе, НПМ приликом обиласка није затекао необележене нестандартне предмете, ван металних каса у којима се чувају.

Међутим, НПМ је уочио да се опојне дроге не чувају на адекватан начин, услед недостатка складишног простора што, не само да отежава рад криминалистичких инспектора, већ би могло представљати потенцијални извор опасности за здравље запослених који користе те канцеларије. Према службеним наводима, у плану је да се обезбеди контејнер у којем ће се чувати само узорци за вештачење материје.

Такође, иако се, према службеним наводима у тим канцеларијама не саслушавају осумњичени, НПМ у том погледу указује на потребу за унапређењем поступања, у складу са важећим прописима:

Чланом 93, ст. 4. и 5. Закона о полицији,⁴ прописано је да се привремено одузета средства опасна по живот и здравље људи након криминалистичко форензичке обраде и вештачења без одлагања, уз помоћ надлежних органа, на за то предвиђеним местима уништавају.

Чланом 44, став 2. Правилника о полицијским овлашћењима⁵ прописано је да ће се привремено одузети предмети који су полицији од стране других органа поверени на чување или чије чување у просторијама полиције није могуће или је повезано са значајним тешкоћама, сместити и обезбедити на начин прописан законом.

⁴ "Сл. гласник РС", бр. 6/16, 24/18 и 87/18.

⁵ "Сл. гласник РС", бр. 41/19.

Чланом 134, став 1, тачка 5. Правилника о управи у јавним тужилаштвима⁶ прописано је да се оружје, експлозивне ствари, опојне дроге, лако запаљиве ствари и отрови, предају на чување полицији.

Чланом 134, став 1, тачка 6. Правилника о управи у јавним тужилаштвима прописано је да привремено одузети предмети могу до одлуке по кривичној пријави остати код органа који је предмете привремено одузео, по одобрењу јавног тужиоца, односно заменика јавног тужиоца.

Чланом 134, став 3. Правилника о управи у јавним тужилаштвима прописано је да се привремено одузети предмети након потврђивања оптужнице предају суду, а ако се ствари не налазе у јавном тужилаштву, јавно тужилаштво је дужно да обавести правно лице да предмете достави суду и предузме потребне мере провере да ли су одузети предмети предати суду.

У циљу поступања у потпуности у складу са цитираним законским и подзаконским актима потребно је остваривати континуирану писану комуникацију са јавним тужилаштвом у сваком појединачном случају, односно за сваки привремено одузети предмет како би се утврдило да ли постоји потреба за даљим чувањем предмета или је исти потребно вратити, уништити или предати јавном тужилаштву или суду.

ПРЕПОРУКА из посете НПМ 2020. године

Полицијска управа за град Београд ће формирати засебан складишни простор у седишту ПУ за све предмете одузете током кривичних истрага, пре свега за одузете опојне дроге.

Министарство унутрашњих послова ће успоставити сарадњу са Министарством правде како би се сви привремено одузети предмети након потврђивања оптужнице предавали суду, у складу са важећим прописима.

2. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет препоручује да се полицијски службеници редовно подсећају на ова основна начела, укључујући практичне вежбе. Надаље, свака употреба силе од стране службених лица за спровођење закона треба да буде правилно документована (опис чињеница, наведене све повреде, да ли је лице лишено слободе одведено у болницу, итд.).

НАЛАЗ НПМ:

Према електронској евиденцији, Дежурна служба Полицијске управе за град Београд, је у периоду јануар – октобар 2020. године употребила 10 пута физичку снагу, 2656 средства за везивање и једанпут ватрено оружје. Према службеним наводима, средства за везивање примењују се, по правилу, приликом примене овлашћења довођење лица, а друга средства принуде, у оквиру Дежурне службе, претежно примењује Интервентна јединица 92. Прегледом извештаја о употреби средстава за везивање у ПИ за дежурство утврђено је да су исти уредно попуњени.

Од почетка године до 16.11.2020. године Интервентна јединица је, поред употребе средстава за везивање приликом довођења лица, 8 пута применила физичку снагу и једном ватрено оружје (према опасној животињи).

⁶ "Сл. гласник РС", бр. 110/09, 87/10, 5/12, 54/17, 14/18 и 57/19.

Тим НПМ је остварио увид у предмете о употреби физичке снаге и утврдио да извештаји полицијских службеника садрже податке на основу којих је могуће спровести ваљан поступак оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде. Такође, утврђено је да се у извештаје о употреби средстава принуде уносе подаци о евентуалним повредама ухапшеног и пруженој лекарској помоћи, са назнаком имена лекара и броја протокола.

У документацији је уочено да се у извештајима о употреби средстава принуде наводе имена сведока који су присуствовали примени средстава принуде, што НПМ похваљује. О употреби средстава принуде увек се извештава руководилац, а у извештајима је назначено и да ли је лице желело да обавести члана породице или друго блиско лице о употреби средстава принуде према њему, што НПМ такође похваљује. Са лицем се, након употребе физичке снаге, обавља разговор, а уколико лице нема примедби на употребу средстава принуде, полицијски службеник то констатује у службеној белешци о обављеном разговору са њим. Лицу се указује на могућност подношења притужбе ако сматра да су му права угрожена или повређена приликом хапшења.

3. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет понавља своју препоруку да министар унутрашњих послова, директор полиције и начелници полицијских управа пошаљу снажну поруку да је неадекватно поступање према лицима лишеним слободе противзаконито, непрофесионално и да подлеже одговарајућим санкцијама. Ову поруку треба понављати у одговарајућим временским размацама на нивоу полицијских управа. Надаље, надлежни органи треба да обезбеде да сви наводи о неадекватном поступању буду предмет истраге, и да виши службеници сnose командну одговорност за своје обавезе.

Комитет препоручује министру унутрашњих послова, директору полиције и начелницима полицијских управа да активно промовишу промену културе унутар редова органа за спровођење закона.

Штавише, од суштинског је значаја да се воде делотворне истраге о наводима о неадекватном поступању како би се показало да ће криминална дела полицијских службеника бити кажњена и да се супротставе тренутној култури некажњивости која прожима делове различитих полицијских снага у земљи. Ово ће такође подржати поруку нулте толеранције.

НАЛАЗ НПМ:

У 2019. години било је 8 притужби на рад Интервентне јединице, од чега су се две притужбе односиле на недозвољено поступање полицијских службеника у смислу неосноване примене гумене палице и о њима је обавештен Сектор унутрашње контроле, јавни тужилац, директор полиције и руководилац јединице.

Увидом у списе та два предмета тим НПМ је констатовао да је поступано у складу са тада важећим прописима – Правилником о начину поступања у току притужбеног поступка („Службени гласник РС“, бр. 54/17). У спроведеном притужбеном поступку нису могли бити потврђени наводи подносиоца, о чему је подносилац писаним путем обавештен. У вези са предметом притужбе, јавно тужилаштво се није обраћало полицији, након што су им достављени списи.

У 2020. години је такође било 8 притужби, али се ни једна притужба није односила на недозвољено поступање полицијских службеника у вези са било којим обликом злостављања или изнуђивања исказа.

У Управи криминалистичке полиције у 2020. години било је 48 притужби и води се 14 дисциплинских поступака према полицијским службеницима због повреде службене дужности. Ни једна од ових притужби није се односила на тортуру, већ на друго поступање које представља повреду службене дужности.

По примљеним притужбама поступа се на начин да се прво достављају Одељењу за контролу рада, а ово одељење исте доставља Сектору унутрашње контроле уколико има елемената кривичног дела.

4. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет препоручује да органи Републике Србије делују тако да обезбеде да криминалистички инспектори обављају своје дужности у складу са одговарајућим одредбама Законика о кривичном поступку. У ту сврху потребно је редовно организовати стручно оспособљавање за ове службенике, које треба да обухвати одговарајуће технике саслушања и истраге, као и спречавање неадекватног поступања. Уопштено говорећи, Комитет жели да буде обавештен о различитим елементима који чине саставни део ригорозне процедуре запошљавања полицијских службеника. Надаље, органи Републике Србије треба да успоставе наменске просторије за саслушање, опремљене аудио и/или видео опремом за снимање полицијских саслушања.

НАЛАЗ НПМ:

Криминалистички инспектори нису похађали посебне обуке о техникама саслушања и понашања током саслушања, али су у оквиру наставе на Криминалистичко-полицијској академији похађали бројне обуке током школовања. Током 2020. године било је планирано да PEACE модел саслушања буде тема обуке криминалистичких инспектора, али је иста одложена због епидемиолошке ситуације.

НПМ би желео да од Министарства унутрашњих послова добије детаљније информације о томе када ће се наведене обуке реализовати, као и да ли је Министарство предузео активности ради спровођења онлајн обука, кад год је то могуће.

У седишту ПУ за град Београд, осим посебне просторије за разговор са жртвама и оштећенима, нема наменске просторије за саслушање опремљене аудио и/или видео опремом, те се саслушања осумњичених обављају у канцеларијама криминалистичких инспектора. Према службеним наводима, за тежа дела саслушања се обављају у јавном тужилаштву, а у појединим одељењима тако се поступа и када су у питању лакша кривична дела. Лице се доводи у канцеларије инспектора ради утврђивања идентитета и других службених радњи, а саслушања се обављају у надлежном јавном тужилаштву.

ПРЕПОРУКА из посете НПМ 2020. године

Управа криминалистичке полиције ће одредити просторије за саслушање лица.

Министарство унутрашњих послова ће, без одлагања, одређене просторије за саслушање лица, опремити одговарајућом техничком опремом за аудио и/или видео снимање саслушања када иста, по овлашћењу јавног тужиоца, обавља полицијски службеник.

5. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет позива органе Републике Србије да обезбеде да сва лица лишена слободе од стране полиције, из било ког разлога, добију право да обавесте блиског сродника или треће лице по свом слободном избору о својој ситуацији од самог почетка лишења слободе (тј. од тренутка довођења у полицијску станицу). Такође, задржана лица треба да добију повратне информације о томе да ли је блиски сродник или друго лице обавештено о чињеници да су задржана.

НАЛАЗ НПМ:

Сва лица се обавештавају о праву да о свом лишењу слободе обавесте блиску особу, а у записнику о задржавању се констатује да ли је ово право коришћено. Према записницима у које је тим НПМ извршио увид, задржана лица углавном не желе да користе ово право или остваре контакт само са адвокатом, који после обавести чланове породице. Уколико је, са друге стране, блиска особа обавештена, то се уписује у записник. НПМ је само у једном записнику о задржавању утврдио да је евидентирано и време када је то учињено, и с тим у вези подсећа на потребу да се **у свим случајевима задржавања грађана у записник о задржавању уноси податак о томе када је члан породице или блиско лице обавештено о његовом лишењу слободе.**

НПМ сматра да је време обавештавања блиске особе потребно констатовати због уставних гаранција права на слободу и безбедност, односно захтева да ово право буде омогућено без одлагања, као и због важећих стандарда и препоруке СРТ да се лицима лишеним слободе од стране полиције системски омогућава право да обавесте блиског рођака или трећу страну о својој ситуацији, већ од самог почетка њиховог лишења слободе (тј. од тренутка када су дужни остати у полицији), као и да се остваривање овог права увек евидентира у писаној форми, са навођењем тачног времена обавештавања и особе која је обавештена.⁷

Током посете тим НПМ није затекао задржана лица, већ једно доведено лице које је чекало да буде спроведено у завод на извршење казне затвора. Ово лице је навело да му је омогућено да о свом лишењу слободе обавести блиска лица и није имало примедби на поступање полицијских службеника.

6. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет позива органе Републике Србије да предузму кораке да обезбеде да се право приступа браниоцу делотворно примењује од самог почетка лишења слободе од стране полиције.

НАЛАЗ НПМ:

Према наводима полицијских службеника, обавештење о праву на браниоца се даје прво усмено, тако да о том праву буду обавештена и лица која одбијају да узму или прочитају писано обавештење о правима, као и лица која су неписмена. НПМ је утврдио да су лица задржана у кривичном поступку имала браниоца, по избору или постављене по службеној дужности, у тренутку доношења решења о задржавању. Потписи

⁷ СРТ: Извештај о посети Бугарској, ЦПТ/Инф (2018) 15, пар. 31.

бранилаца су се налазили на свим прегледаним решењима о задржавању. Лица задржана у прекршајном поступку или у складу са правилима безбедности у саобраћају углавном не желе да ангажују браниоца, иако се о том праву поучавају.

7. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет препоручује да органи Републике Србије обезбеде да се начело лекарске поверљивости строго поштује у светлу горе наведених запажања. У том циљу и у складу са тим треба адекватно изменити и допунити Упутство о поступању полицијских службеника према доведеним и задржаним лицима.⁸

НАЛАЗ НПМ:

Лекарски прегледи се обављају на захтев задржаног лица или уколико полицијски службеници процене да је то потребно због психофизичког стања у ком се лице налази, као и у случају да уоче видљиве повреде. Позива се Служба хитне помоћи, а прегледи се обављају у за то посебно намењеној просторији. У њој се налази и кутија са прибором за пружање прве помоћи. Просторија је под видео надзором и разговори у њој се не снимају.

НПМ похваљује обезбеђивање одговарајуће просторије за обављање лекарских прегледа задржаних лица у ПУ за град Београд.

Просторија за лекарске прегледе задржаних лица

Чињенице о обављеном лекарском прегледу се уписују у записник о задржавању. Извештаји о лекарским прегледима нису затечени међу документацијом о задржавању.

Према службеним наводима, здравствено особље скоро увек захтева присуство полицијских службеника прегледу, због личне безбедности. НПМ сматра да је и у тим случајевима потребно обезбедити поштовање лекарске поверљивости, тако што

⁸ У међувремену, Упутство је престало да се примењује од ступања на снагу Правилника о полицијским овлашћењима ("Сл. гласник РС", бр. 41/19 од 11. јуна 2019. год.).

службеници неће слушати разговор између здравствених радника и прегледаног лица.

НПМ на овом месту указује на чињеницу да је 5. децембра поново посетио седиште ПУ за град Београд када је обавио ненајављену ноћну посету ради праћења поступања према задржаним лицима. Том приликом је, поред разговора са три задржана лица, извршен увид у записнике о задржавању лица. Увидом у исте утврђено је да полицијски службеници писмено евидентирају да су присуствовали лекарском прегледу на захтев лекара. НПМ похваљује чињеницу да су полицијски службеници поступили по сугестијама НПМ које су дате након посете која је обављена 16. новембра, односно да су почели писмено да евидентирају своје присуство лекарском прегледу, на захтев лекара и пре него што су званично добили извештај из претходно обављене посете и очекује да ће се наставити са истим поступањем.

8. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет препоручује да се свим задржаним лицима обезбеде информације, укључујући и у писаном облику на одговарајућем језику који разумеју, о својим правима од самог почетка њиховог задржавања.

НАЛАЗ НПМ:

Међу документацијом о задржавању лица су пронађени писмени информатори о правима доведених и задржаних лица, уредно потписани, или са напоменом да је лице одбило да потпише или прими примерак обавештења.

9. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет препоручује да органи Републике Србије предузму делотворне кораке за стварање јединственог електронског система евиденције о задржавању лица који је свеобухватан и делотворан за евидентирање горе наведених информација о времену које задржано лице проведе у полицијској станици.

НАЛАЗ НПМ:

Увидом у записнике о задржавању лица НПМ је утврдио да се поступа по наведеној препоруци. Постоји јединствен електронски систем евидентирања података од значаја за поступање према задржаном лицу и остваривању његових права током задржавања, у којем се евидентирају све информације о времену које задржано лице проведе у полицијској станици, као и све активности у вези са задржаним лицем.

Поједина задржана лица су одбила да потпишу записник, што се констатује на самом записнику. НПМ је става да би у случајевима у којима лице одбије да потпише записник, разлог одбијања такође требало констатовати у записнику о задржавању, поред констатације да је лице одбило да потпише.

ПРЕПОРУКА из посете НПМ 2020. године

ПУ за град Београд ће обезбедити да се у записницима о задржавању које су задржана лица одбила да потпишу констатују разлози за то које је изнело лице.

Поред тога, води се и евиденција задржавања лица, у коју се уписују име лица, која организациона јединица је одредила задржавање и који полицијски службеник је преузео лице по истеку задржавања. Према овој евиденцији, у ПУ за град Београд од

почетка године до дана посете је обављено укупно 736 задржавања лица, од тога 608 у кривичном, а 128 у прекршајном поступку.

10. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет препоручује да се предузму кораци како би се обезбедило да просторије за задржавање у полицијским станицама буду оспособљене за боравак дужи од неколико часова и да се обезбеде услови у смислу услова и хигијене, добро осветљење, чиста ћебад и душеци. Комитет би желео да буде обавештен о корацима које ће органи Републике Србије предузети да се такво стање обезбеди у свим посећеним полицијским станицама.

НАЛАЗ НПМ:

ПУ за град Београд располаже са 7 просторија за задржавање: 2 просторије капацитета за 3 лица површине око 15 m², 4 просторије капацитета за 2 лица површине око 6 m² и 1 просторија капацитета за 1 лице површине око 8 m². Просторије су недавно реновиране у складу са важећим стандардима и затечене су у уредном стању у погледу хигијене и услова за боравак. Проветравање просторија је могуће отварањем прозора са спољне стране, што се према службеним наводима често чини, а у тренутку посете све просторије су биле проветрене. Доток природне светлости је омогућен кроз прозоре. Вештачко осветљење се не гаси, према службеним наводима уколико би угасили светло не би могли да надзиру шта се дешава у просторији током трајања задржавања. Свака просторија има грејно тело и у оквиру сваке се налази мањим преградним зидом ограђени мокри чвор/санитарни уређај.

Просторија за задржавање

У просторијама је затечена само постељина, упакована у кесе, не и душеци, јастуци и ћебад. Душеци и јастуци се налазе магацину, који је у непосредној близини, а ћебад у орману у оближњој просторији и према службеним наводима износе се када се прими лице на задржавање, у шта се НПМ уверио током посете 5. децембра, када су 3 лица била на задржавању и све просторије за задржавање у којима су се налазила лица биле су опремљене душецима, постељином, ћебадима и јастуцима.

Просторије су покривене видео и аудио надзором, чија употреба је назначена на вратима споља. Камере не покривају део око санитарних уређаја. Видео надзор се прати на великом екрану у службеној канцеларији. Снимци се чувају око 3 месеца, а полицијски службеници немају приступ снимцима, већ то могу урадити само службеници који раде као техничка подршка и то на основу налога претпостављеног, чиме је снимљени материјал обезбеђен од неовлашћених приступања.

Обавештење о постојању видео и аудио надзора које је истакнуто изван просторије лако може да промакне лицу које се смешта у просторију, па НПМ сматра да би ова обавештења требало постављати и унутар просторије, како би задржаним лицима ова информација била доступна и уочљива током боравка у просторији за задржавање.

Обавештење о аудио и видео надзору у просторијама за задржавање

ПРЕПОРУКА из посете НПМ 2020. године

ПУ за град Београд ће обавештења о видео и аудио надзору у просторијама за задржавање истаћи на видном месту унутар просторија.

У свакој просторији постоји тастер за позивање полицијских службеника, са уређајем за усмену комуникацију, чија исправност је тестирана приликом посете. Притиском на дугме у канцеларији службеника, која се налази на крају ходника, зазвони телефон са ознаком из које просторије долази позив, чиме је омогућена брза комуникација између задржаних лица и полицијских службеника.

На крају ходника, поред канцеларије полицијских службеника, се налази просторија у којој се обавља претрес задржаних лица и одузимање ствари које не смеју држати код себе током боравка у просторији. Ова просторија је под видео надзором, који не покрива део у коме се обавља претрес лица, већ само сто полицијског службеника. Овде се налази и орман у који се одлажу привремено одузете ствари, као и противпожарни апарат.

11. ПРЕПОРУКА СРТ:

- Комитет понавља своју препоруку да треба предузети кораке да се обезбеди да сва задржана лица добијају воду и храну, укључујући бар један комплетан оброк, у одговарајућим временским размацама, као што је предвиђено прописима Републике Србије. Такође, лица задржана у полицији 24 часа или дуже треба да имају могућност да изађу у шетњу.

НАЛАЗ НПМ:

Свим задржаним лицима је доступна вода за пиће, на чесмама у просторијама за задржавање, и обезбеђена исхрана. Први оброк задржаним лицима се обезбеђује након 6 сати, а уколико се задржавају дуже од 12 сати обезбеђују им се три obroка дневно. Ипак, исхрана свих лица, па и оних на задржавању до 48 часова, се састоји искључиво од суве хране. У свим записницима о задржавању лица у које је мониторинг тим НПМ извршио увид затечени су подаци о томе да је лицу понуђен оброк, односно да је обедовало или да је одбило понуђени оброк.

ПРЕПОРУКА из посете НПМ 2020. године

ПУ за град Београд ће свим лицима која се задржавају дуже од 12 сати обезбедити барем један комплетан оброк.

Задржана лица се не изводе на свеж ваздух током задржавања. Према службеним наводима, за извођење задржаних лица у шетњу не постоје услови, односно одговарајуће обезбеђен простор, двориште или сл.